

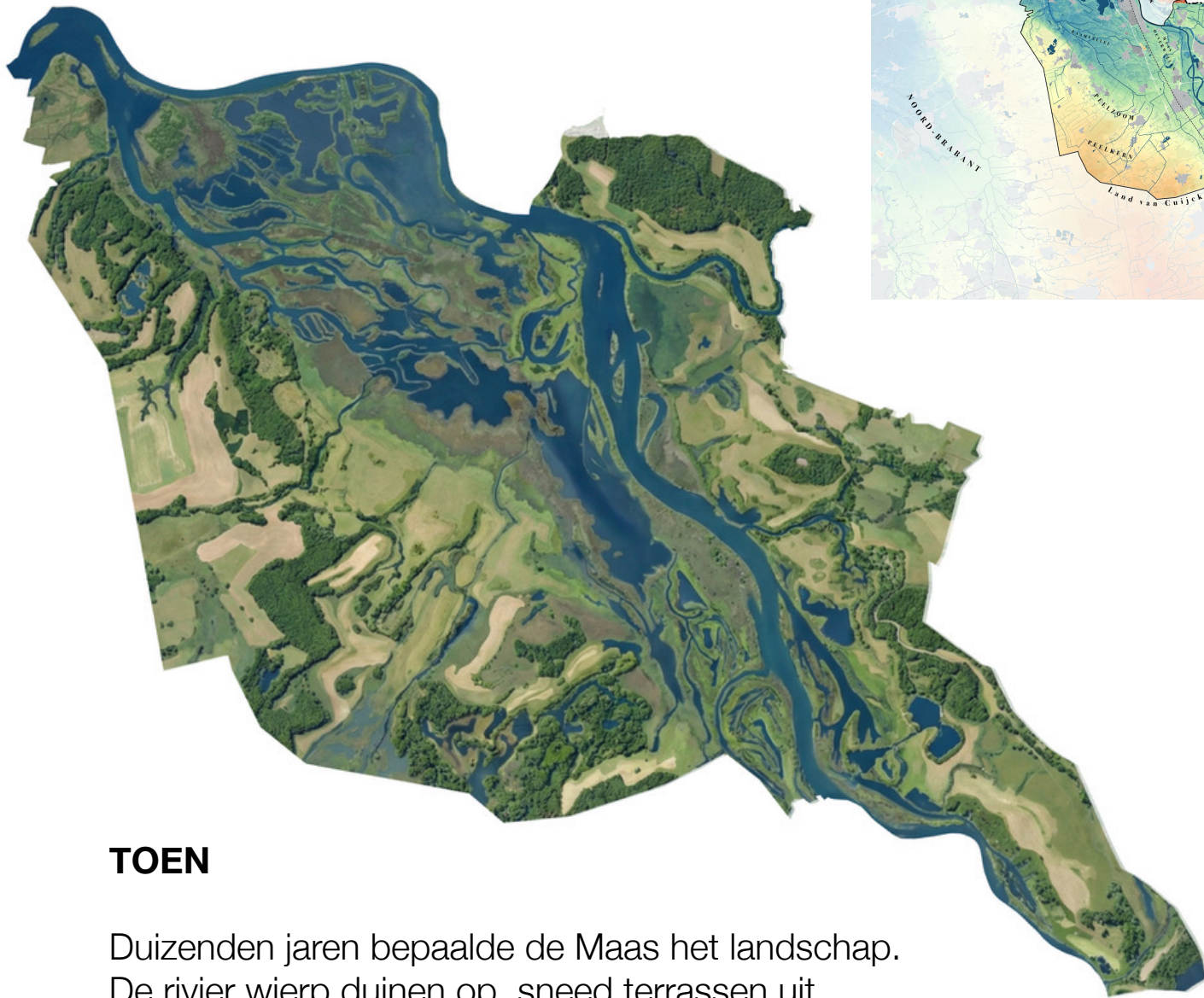
Bodem Burger Beweging (BBB)
Een fastfoodmenu voor het landschap

Bodem Burger Beweging (BBB)

Het is 2050. MooiMaasvallei bloeit. Uit heel Europa komen mensen op zoek naar het geheim van deze *blue zone*. Een gebied waarin de Maas geen bedreiging is, maar een bondgenoot. Waarin je het water uit de beek kunt drinken. Het landschap is ingericht op een wijze die uitnodigt tot beweging. De bevolking van MooiMaasvallei behoort tot de gezondste ter wereld. Onderzoekers vragen zich af: Hoe komt het dat inwoners hier gelukkiger gezonder en vitaler zijn dan waar ter wereld? Zit er iets in het drinkwater? In de kersenvlaai?

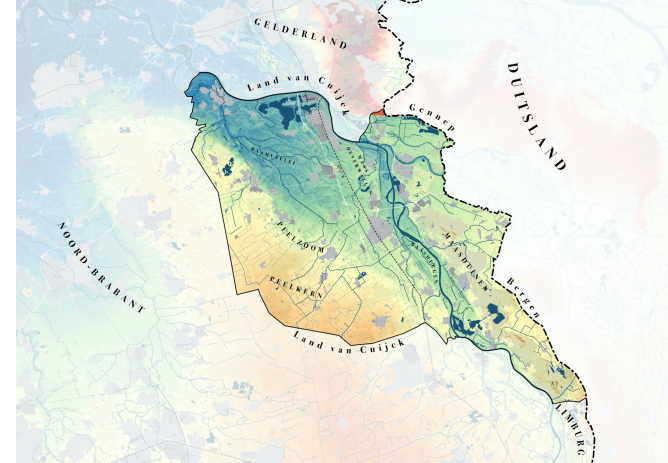
De wetenschappers ontdekten drie succesfactoren: de omgang met Bodem, Burgers en Beweging. MooiMaasvallei koos voor een heldere hiërarchie in de ruimtelijke inrichting: water werd bepalend, natuur en landschap leidend, leefomgeving en gezondheid profiteerden. Verbetering van de leefomgeving werd gemakkelijk gemaakt.

Een fastfoodmenu voor het landschap.

TOEN

Duizenden jaren bepaalde de Maas het landschap.
De rivier wierp duinen op, sneed terrassen uit.
De Peel fungeerde als een grote spons.

NU

De rivier werd gekanaliseerd. Het land verkaveld.
De mens knevelde de Maas en kneedde de bodem.
Zo was het landschap netjes ingedeeld.

NATUUR

Natuur werd een vakje met een kleur in een bestemmingsplan.
Je kon 'in de natuur zijn' en erbuiten.
Dieren werden 'doelsoorten'.

GEZONDHEID

Gezondheid was niet langer een wandeling in de natuur.

Gezondheid kreeg een business-model.

Een gesprek met de huisarts heette voortaan 'een consult' en werd afgerekend per kwartier.

VOEDSEL

Ook ons voedsel werd netjes ingedeeld in vakjes.

Een keurige taartpunt diagram.

De schijf van vijf.

EN WIJ? DE BURGER?

Wij, de burgers, riepen vanaf de zijlijn dat het niet goed ging.

En reden nog maar eens naar de fastfoodketen.

Heerlijk, zo'n schijf van vijf.

HOE DAN WEL?

Onze leefomgeving staat onder invloed van trage, natuurlijke processen (water, bodem). Ons dagelijks leven was hier ooit nauw mee verbonden. Inmiddels is deze relatie veel minder direct en is de wijze waarop we onze leefomgeving inrichten nogal administratief geworden.

In de Nederlandse ontwerptraditie beginnen we vaak met een tekening, waarop we het ding ontwerpen dat we willen bouwen, zoals een woonwijk of een bedrijventerrein. Dat ding 'ontsluiten' we vervolgens met infrastructuur. En dat alles voorzien we van een 'vormgeving' en 'landschappelijke inpassing'.

Wordt het niet tijd deze aanpak om te draaien? Laten we beginnen met het versterken van het natuurlijk systeem en de kwetsbaarste waarden daarin. En hoe betrekken we de burger daarbij? Door de goede keuzes gemakkelijk te maken. Een fastfoodmenu voor het landschap.

Kies je burger of maak hem zelf!

De SPONS(er) burger

Gesponsord door de burger:
variërende, duurzaam houten objecten langs de
Maas die slib invangen bij zakkend hoogwater.

De kilometerpaal

Markeert afstand en hoogte langs de recreatieve
Maasroute.

De bio sportpaal

Een eenvoudig buitensporttoestel dat tegelijk als
slibvanger werkt.

De verhaalpaal

Een educatieve paal met korte feitjes over Maas,
waterstanden en natuur.

De naampaal

Met de naam van de sponsor, vereniging, familie of
iemand van wie je houdt.

De rustpaal

Een paal met een kleine zitplek of leuning om even
uit te blazen, ook voor ouderen.

De kijkpaal

Een subtiele uitkijk of kijksleuf die aandacht geeft
aan het landschap en de rivier.

De kunstpaal

Ontworpen door lokale makers of scholen als
herkenningspunt langs de route.

De meebouwende burger

Bewoners helpen mee aan de dorpsrand waar ze
wonen. Samen bouwen we aan routes, groen en
waterplekken die het dorp koeler, gezonder en
aantrekkelijker maken.

De Bloeiring om het dorp

Gemarkeerd rondje (3–8 km) over bestaande paden
en routes dat aansluit op het buitengebied, met
veilige oversteken, schaduw en rustpunten. Maakt
bewegen vanzelf en trekt mensen het dorp uit.

Plant mee aan de dorpsrand

Groene gradient van dorp naar landschap met
kruidenranden, hagen of struweel en boomgroepen.
Zorgt voor koelte, biodiversiteit en een zachte
overgang.

Graaf je eigen wadi

Dorpsrand wadi die piekbuien opvangt, water
infiltrert en een koele, bloemrijke plek langs het
ommetje maakt.

Plekjes buiten het dorp

Kleine randenparkjes op doorsteken en overhoeken
met zitplek, schaduw en een speel of
beweegaanleiding.

Groene Poort bij de dorpsentree

Vergroende entree met bankje, duidelijke route naar
buiten en verkeersremming of veilige oversteek.

De BIO-burger

Een maandelijks buurtactie waarin bewoners
samen één kleine, haalbare ingreep doen voor
biodiversiteit in en om het dorp.

Zaai een bloemenrand

Kruidenrijke stroken op bermen, taluds en
overhoekjes die voedsel en schuilplek geven aan
insecten en het landschap zichtbaar laten bloeien.

Maak ruimte voor insecten

Bijenhotels en zandige nestplekjes op de juiste plek,
met goed beheer, die bestuivers en andere nuttige
insecten versterken.

Graaf een poel of plasdrasplek

Kleine natte hotspot voor amfibieën en libellen die
ook water vasthoudt en de dorpsrand levendiger
maakt.

Vergroen je erf

Klimplanten, bloemenranden, houtstapels en
rommelhoekjes als microhabitat die tuinen en erven
tot stapstenen voor biodiversiteit maken.

Geef de slootkant lucht

Natuurvriendelijk beheer met flauwe, rafelige oevers
en ruigte die waterleven, insecten en oevervogels
meer plek geeft.

Tel mee, zie het groeien

Een telroute of BioBlitz om soorten te registreren en
de vooruitgang zichtbaar en vierbaar te maken.

STRAKS

Water is weer bepalend. Het landschap leidend.
Leefomgeving en gezondheid profiteren.
Goede dingen doen is zo gemakkelijk gemaakt als fastfood.

AANPAK IN DE 2^e RONDE

In de 2e ronde bespreken we het fastfoodmenu voor het landschap met een vertegenwoordiging van burgers in de MooiMaasvallei. Met als doel het realiseren van een concreet voorstel.

Hoe smaakt het fastfoodmenu? Missen we nog ingrediënten?

In deze fase haken we een kunstenaar aan die ervaring heeft met het realiseren van werken in de publieke ruimte. Dit helpt in het vertalen van ideeën die effect hebben op regionale schaal naar een uitvoerbaar voorstel waarmee op korte termijn een idee concreet kan worden gerealiseerd.